

ВПЛИВ ТЕКСТИЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Рогуля Аліна

Керівник – Рудакова О. В.

Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету
м. Харків, Україна

Основною причиною екологічної кризи є непомірне споживання. Сучасна людина заражена хворобою «речизму». Володіння тою чи іншою річчю стало не життєвою необхідністю, а ознакою та мірилом життєвого успіху. Ринкова економіка зацікавлена в швидкій зміні модних циклів. Дизайнери, створюючи ту чи іншу річ, завчасу передбачають швидке старіння дизайну, чим провокують людей купувати все частіше.

Для виявлення рівня екологічної свідомості та обізнаності в області сталої моди серед здобувачів освіти та викладачів Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету нами було проведене анонімне опитування «Вплив текстильного виробництва на стан навколишнього середовища» (164 респонденти віком від 15 до 60+ років).

Результати аналізу опитування показали, що більшість респондентів (74%) вважають себе особою, яка цікавиться екологічним станом планети і майже всі (98,8%) погоджуються з тим, що у світі є проблеми зі станом навколишнього середовища. Більшості (68,9%) відомо, що ринок текстильної продукції завдає значного негативного впливу на екологічний стан планети. Однак, 43,3% опитаних не відмовилися би від придбання товарів бренду якби дізналися, що цей бренд безвідповідально ставиться до стану природнього середовища і забруднює його. При цьому 72,6% респондентів відмовились би від придбання одягу бренду, який має фабрики де в умовах антисанітарії та за дуже малу заробітну плату змушують працювати не тільки дорослих, але й дітей та підлітків.

Близько половини учасників опитування раз на декілька місяців (56,7%) або раз в місяць (32,3%) у середньому відвідують магазин для того, щоб придбати нову одиницю одягу. Негативно ставляться та не мають речей з натурального хутра, шкіри – 53,7%; негативно ставляться, але мають в гардеробі такі речі – 18,9% і 14,6% позитивно ставляться до наявності у власному гардеробі одягу з хутра та шкіри тварин. Також одягу з синтетичних тканин перевагу надають – 36,6%, з натуральних тканин – 63,4%.

У результаті опитування виявилось, що більшість учасників опитування (81,7%) не знає, як правильно утилізувати непотрібний одяг і 43,3% не змогли б відмовитись від придбання нової речі та носити одяг, який вже є, щоб зменшити кількість непотрібних речей.

Отримані результати опитування висвітлили актуальність проблеми непомірного споживання речей людством та стали поштовхом для літературно-пошукового дослідження щодо негативного впливу текстильного виробництва на стан навколишнього середовища.

Текстильна продукція є одним з головних забруднювачів навколишнього середовища. Щорічно текстильна індустрія споживає 132 000 000 тонн вугілля і від 6 до 9 мільярдів літрів води. За даними World Resources Institute, для виготовлення однієї бавовняної футболки потрібно 2 700 літрів води. Приблизно таку ж кількість води споживає людина протягом 2,5 років. Пластик в океанах, "шостий континент" зі сміття, маса текстильних відходів, низька заробітна плата у працівників текстильної промисловості – далеко не повний список проблем, які виникають в останні десятиліття.

Виробляючи дешево і багато мас-маркет робить одяг «одноразовим». Це особливо небезпечно для навколишнього середовища. Наприклад, поліестер - найбільш популярна, але дуже небезпечна тканина в індустрії

моди. Коли поліефіри одягу з поліестеру промиваються в побутових пральних машинах, вони відокремлюють мікрофібри. Ці мікрофібри дуже дрібні і можуть легко проходити в каналізацію, а також в очисні споруди. Вони не є біологічними, і тому вони являють собою серйозну загрозу для водного життя, а також додаються до зростаючого рівня пластику в океанах. В харчовому ланцюжку це виглядає так: планктон => мікрофібри => риба і молюски => людина.

Контрреакцією на цей процес стала екологізація життя – зменшення споживання і повернення до речей довготривалого використання. В моді ця тенденція вилилася у появу речей поза часом, які не виходять з моди. Термін служби таких речей визначається зносостійкістю, а не часом морального старіння. Стала мода – раціональний підхід до виготовлення, використання та сприйняття одягу, який стосується як виробників, так і споживачів та передбачає відповідальне ставлення до планети, природи та до людей.

Реальна загроза глобальної екологічної катастрофи вперше постала перед людством в 70-х роках ХХ ст. Дизайнери швидко відгукнулися на ідею відновлення оточуючого середовища – так з'явився напрям екологічної моди, що базується на використанні натуральних тканин, природних кольорів, ручної роботи, мінімалізму в гардеробі («капсульний гардероб»). В ідеалі, дизайнер замислюється про всі етапи життєвого циклу речей, він має: обирати екологічні матеріали або тканини, зроблені з перероблених волокон, піклуватися про переробку відходів; використовувати поновлювані і такі ресурси і матеріали, що переробляються; використовувати тільки найнеобхідніші та безпечні процедури, пов'язані з фарбуванням, пранням; привертати увагу до стійкої моди через естетику, унікальність і якість речей.

В рамках екологізації виробництва, скорочення синтетичних матеріалів, створення безвідходних технологій, виникла відмова від синтетики в модній індустрії. Вже в кінці 70-х років минулого століття синтетичні тканини стали символом бідності і поганого смаку в одязі. На зміну синтетиці прийшли натуральні тканини з льону, бавовни та вовни.

З іншого боку, ріст руху екоактивістів породив новий погляд на використання натурального хутра, шкіри і пір'я, особливо рідкісних та зникаючих видів тваринного світу. У зв'язку з цим, на показах хутряних колекцій будинків мод, часто розгораються скандали із захисниками тварин. У відповідь деякі модельєри відмовляються від використання натурального хутра та використовують штучне хутро у своїх виробках. Яскравим прикладом є шуба з плюшевих ведмежат від Костельбажака.

Є декілька невеликих і легких змін, які може зробити кожна людина. В сукупності вони будуть мати велике значення для навколишнього середовища, як соціально, так і екологічно:

1. Купувати менше і обирати більш якісні речі, які зроблені якомога більш етично, перевіряти етикетки і замислюватися над складом і фабрикою-виробником. Там, де це можливо, не купувати синтетичні матеріали на основі нафти, такі як поліефір і нейлон, які насправді є пластмасами.

2. «Reuse, Reduce, Recycle» (повторне використання, скорочення, переробка) – кожен продукт, який ми купуємо, впливає на навколишнє середовище, від матеріалів, які використовуються для його створення, до вуглекислого газу, який виділяється в процесі виробництва і транспортування в магазини.

3. Оптимізуйте ваш гардероб: завжди замислюйтесь, чи справді ви потребуєте цієї речі? Часто ми здійснюємо покупки імпульсивно, саме тому

кожен рік близько 10,5 мільйонів тонн одягу в США потрапляє на звалища і збільшує рівень світових текстильних відходів.

4. Стежте за хештегом #30wears, який означає, що модний лук одягнувся не менше 30 разів. Тримайте власний одяг в охайному стані довше і купуйте менше нових речей.

5. Віддавайте непотрібні і ношені речі на переробку або для подальшого використання.

Кожен екологічно свідомий громадянин може дотримуватись цих правил та має підтримувати вітчизняні бренди, які піклуються про навколишнє середовище під час виробництва текстильної продукції. Серед Топ-5 популярних українських есоfriendly брендів можна виділити:

1. «Ksenia Schnaider» – одяг, для виробництва якого матеріал закупають у секонд-хендах та переробляють. Бренд продається уже у понад 70 країнах світу та став одним з адвокатів апсайклінгу (створення одягу із вживаного одягу) та свідомої моди у Східній Європі.

2. «Slowme» виробляє в'язані светри з натуральної пряжі, що залишається невикористаною у виробництві, пропагує zerowaste, сортування сміття, використання біорозкладних матеріалів.

3. «Norba» – спортивний жіночий одяг з італійського нейлону, створеного з переробленого океанського сміття, рибальських сіток і обрізків тканин, призначених для звалища.

4. «Rehash» використовують старі речі та якісні тканини, які знаходять на секонд-хендах, та залишки тканин з ательє, які не знадобились у виробництві.

5. «RCR Khomenko» фокусується на апсайклінгу, топові моделі прикрашені принтами мотивів із казок.

Як висновок, зазначимо, що значна частина респондентів, яка, хоча і впевнена, що у світі є екологічні проблеми, не була обізнана про проблеми,

які завдає навколишньому середовищу діяльність текстильного виробництва. У всіх брендів одягу є безліч можливостей змінити свою політику на ecofriendly, але деякі з них продовжують займатися грінвошингом, через що багато хто з їх клієнтів зміг би відмовитись від придбання ними виготовлених речей (якщо вони не змінять своє ставлення до навколишнього середовища, своїх робітників і клієнтів). Така відмова допоможе брендам переосмислити власну політику та перейти на більш екологічно дружлюбний тип виробництва товару.

Отже, бачимо, що згідно зі статистичними даними, приведеними вище, більша частина респондентів не знала, що існують проблеми, пов'язані із текстильним виробництвом. Рекомендується проведення профілактичних бесід та розповсюдження інформації про шкоду цього виробництва навколишньому середовищу, оскільки чим довше люди підтримуватимуть недобросовісні бренди, тим більше незворотних змін людство принесе екологічному стану планети.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Свідома мода: як мас-маркет шкодить екології і чому варто відмовитися від «одноразових» речей [Електронний ресурс] // РБК-Україна. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/ovv1pL3>.
2. Що не так із нашим одягом? Майже усе! Ще з Максом Щербиною [Електронний ресурс] // Телебачення Торонто. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/Gvv1cKQ>.
3. Чому зараз час стійкої моди. Як одягатися екологічно? [Електронний ресурс] // «Рубрика». – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/UvvGqoO>.

4. Що таке «свідома мода» і як вона пов'язана з екологією [Електронний ресурс] // Na Chasi. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/mvvGlnl>.
5. Екологія і мода: що їх пов'язує [Електронний ресурс] // Швейное дело и мода. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/9vvGWj4>.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА

Руденький Даниїл

Керівник – Тютюко С. М.

**ВСП «Харківський фаховий коледж харчової промисловості
Харківського національного технічного університету сільського
господарства імені Петра Василенка»**

м. Харків, Україна

Терміном «глобальні проблеми» позначаються найважливіші і загальнопланетарні проблеми сучасної епохи, що торкаються людства в цілому. Серед них: запобігання світової термоядерної війни; подолання зростаючого розриву в рівні економічного і культурного розвитку між розвинутими індустріальними країнами Заходу і країнами, що розвиваються, усунення економічної відсталості, голоду, злиднів; забезпечення подальшого економічного розвитку людства необхідними для цього природними ресурсами; подолання екологічної кризи; припинення «демографічного вибуху» у країнах, що розвиваються, і демографічної кризи в розвинутих країнах через більш раціональне регулювання народжуваності; своєчасне передбачення і запобігання негативних наслідків НТР; стримування міжнародного тероризму й екстремізму, поширення наркоманії, алкоголізму і СНІДу; вирішення